

Citiți lecția din manual: *Studiu de caz: Holocaustul*.

Studiu de caz: Holocaustul

1. Antisemitism

- antisemitismul a fost prezent în Europa încă din perioada Evului Mediu, evreii (denumiți „semiti” sau de „rasă semitică”), fiind considerați cauza sau țapul ispășitor pentru majoritatea problemelor epocii ⇒ prigoană și pogrom (atac violent, neprovocat, asupra evreilor, cu acordul autorităților);

- naziștii, adepții teoriei conspiraționiste a „cuțitului înfipt în spate”, au pus înfrângerea din Primul Război Mondial pe seama unui complot al comunității evreiești ⇒ antisemitismul a devenit o parte centrală a ideologiei regimului lui Adolf Hitler;

- conform doctrinei naziste, descrisă de Adolf Hitler în lucrarea *Mein Kampf*, rasa germană (sau ariană), pentru a se dezvolta, avea nevoie de *Lebensraum*, care putea fi obținut în Europa de Est, pe seama slavilor (considerați a fi subumani), persecutarea și exterminarea fizică a evreilor, rromilor, persoanelor cu dizabilități fizice și psihice, opozanților de stânga ai regimului, minorităților sexuale și religioase, și oricine a fost considerat o amenințare pentru „puritatea rasială” a poporului german;

- 15 septembrie 1935 - adoptarea Legilor de la Nurnberg, prin care evreilor li s-a retras cetățenia germană, fiind considerați semiti toți cei care au avut un bunic evreu („o picătură de sânge evreiesc”), și interzicerea căsătoriilor între germani, evrei și rromi;

- 9-10 noiembrie 1938 - a avut loc *Kristallnacht* (din limba germană: „Noaptea de Cristal”): germani de rând și membri ai organizațiilor paramilitare naziste SA (*Sturmabteilung* = „Batalioanele de asalt”) și SS (*Schutzstaffel* = „Eșalonul de protecție”) au agresat evreii și au devastat magazinele acestora ⇒ 200 sinagogi distruse, 100 evrei uciși, iar 30.000 au fost trimiși în lagăre de concentrare;

- 20 ianuarie 1942 - în cadrul Conferinței de la Wansee, liderii naziști Reinhard Tristan Eugen Heydrich, Heinrich Luitpold Himmler și Otto Adolf Eichmann au adoptat „soluția finală”, exterminarea celor peste 7 milioane de evrei din Europa Centrală și de Est.

2. Holocaust

- 1933-1945 - naziștii au pus în aplicare politica antisemită: evreii au fost obligați să poarte un semn distinctiv (Steaua lui David), au fost închiși în lagăre de concentrare și de muncă forțată, au fost izolați în ghetouri (cartiere destinate exclusiv evreilor) și, în cele din urmă, trimiși în lagăre de exterminare:

I. Lagărele de concentrare - localizate în Germania și Europa ocupată de naziști, centre de detenție și de muncă forțată: Dachau (primul lagăr de concentrare, construit pentru opozanții politici „de stânga”, polonezi, ruși, imigranți africani și prizonieri de război), Lichtenburg, Oranienburg, Bergen-Belsen, Sachsenhausen, Buchenwald, Flossenburg, Neuengamme, Ravensbruck (lagăr pentru femei) și Mittelbau-Dora (Germania); Stutthof și Gross-Rosen (Polonia); Theresienstadt (Cehia); Westerbork (Olanda); Drancy (Franța).

II. Lagărele de muncă forțată - înființate în statele ocupate de Germania, cu scopul de a exploata prizonierii de război: Natzweiler-Struthof (Franța); Mauthausen (Austria); Stutthof, Auschwitz-Birkenau, Gross-Rosen și Plaszow (Polonia); Riga-Kaiserwald (Letonia); Janowska (U.R.S.S.).

III. Ghetourile (peste 1000) - construite în Polonia și Europa de Est: Radomsko, Gorlice, Pabianice, Lowicz, Bedzin, Plock, Varșovia (cel mai mare ghetou, a găzduit peste 400.000 de evrei), Otwock, Tomaszow Mazowiecki, Zamosc și Brzesko (Polonia); Grodno și Pinsk (Belarus); Kovno (Lituania).

IV. Lagărele de exterminare - apărute după anul 1942 pe teritoriul Poloniei, moartea fiind cauzată de camerele de gazare (monoxid de carbon și Zyklon B), tortură, înfometare, boli, extenuare și experimente medicale efectuate pe deținuți (medicul Josef Rudolf Mengele, „Îngerul Morții” de la Auschwitz-Birkenau, a efectuat experimente medicale fără anestezie): Auschwitz-Birkenau (1.1 milioane victime), Treblinka (800.000 victime), Belzec (600.000 victime), Chelmno (320.000 victime), Sobibor (250.000 victime), Janowska (200.000 victime) și Majdanek (80.000 victime).

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=0FDfhPMA95I>

<https://www.youtube.com/watch?v=qZS0YlpCS7I>

Fișă de lucru: Studiu de caz: Holocaustul

Anne Frank, o tânără de origine evreiască, a cunoscut ororile regimului nazist în patria sa adoptivă, Olanda, ocupată în 1940. Familia sa a fugit în Olanda, din Germania, tocmai pentru a scăpa de naziști. În intervalul 1942-1944, Anne Franck a ținut un jurnal, care ne dezvăluie adevărata față a nazismului. Ea și familia ei au fost arestați în august 1944, iar Anne a murit în lagărul de la Bergen-Belsen, la începutul anului 1945. Otto Frank, tatăl Annei, a supraviețuit războiului și a publicat în 1947 *Jurnalul Annei Frank*, carte care a cunoscut un succes rapid în întreaga lume și a fost ecranizată în 1959.

Citiți *Jurnalul Annei Frank* sau vizionați filmul cu același nume apărut în 1959 și răspundeți la următoarele cerințe:

1. Descrieți familia Annei Frank.
2. Prin ce încercări a trecut aceasta?
3. Descrieți crimele nazismului așa cum reies din carte.
4. De ce credeți că acest volum s-a bucurat de un mare succes?

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Aramis, București, 2019.
2. Ochescu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
3. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura CD Press, București, 2019.
4. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Litera, București, 2024.
5. Beevor, Antony, *Al Doilea Război Mondial*, Editura RAO, București, 2015.
6. Roberts, Andrew, *Furtuna războiului. O nouă istorie a celui de-al Doilea Război Mondial*, Editura Litera, București, 2020.
7. Stone, Norman, *Al Doilea Război Mondial: o scurtă istorie*, Editura Litera, București, 2022.
8. Johnson, Paul, *O istorie a evreilor*, Editura Humanitas, București, 2019.

